

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4943/2020
02.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступају Нађа Милосављевић и Небојша Милосављевић адвокати из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа Мирослав Сибиновић адвокат из ..., ради опозива поклона, одлучујући о ревизији тужиоца која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4135/19 од 14.05.2020. године, у седници већа која је одржана дана 02.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4135/19 од 14.05.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 479/12 од 26.12.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се раскине уговор о поклону који је између њега као поклонодавца и тужене као поклонопримца закључен 16.01.2007. године и оверен 18.01.2007. године у Петом општинском суду у Београду под Ов .../... . Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.072.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4135/19 од 14.05.2020. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 479/12 од 26.12.2018. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Позивање тужиоца у ревизији да се апелациони суд није обазирао на жалбене наводе који указују на контрадикторност између доказа изведених пред судом и разлога које је дао првостепени суд за своју одлуку, указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која не представља разлог за изјављивање ревизије сагласно одредби члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужена су супружници који имају двоје сада пунолетне деце. У заједници са својом децом живели су у кући у улици ... број ... до 30.04.2012. године, када је тужилац самоиницијативно напустио кућу. До тада су парничне странке водиле уобичајен живот – тужена, која је иначе показивала већу иницијативу у породици организовала је функционисање породичног домаћинства, одлазила заједно са тужиоцем код лекара када је то било потребно, организовала му хоспитализацију и хирушку интервенцију када је имао проблеме са жучном кесом, зависно од прихода одлазили су и на летовање са децом. Домаћинство парничних странака издржавало се од прихода које је тужена, запослена као ... у ..., остваривала по основу радног односа и закупнина остварених изнајмљивањем помоћних зграда у дворишту куће у улици ... број Тужилац је ... са стажом осигурања преко 30 година, с тим што је десетак година био запослен на тз. ..., при чему у време закључења уговора који је предмет спора и након тога није био запослен, осим у два наврата у трајању од 19 месеци у ресторану „.....“ у Непокретност у ... број ... у којој су живеле парничне странке, а касније и мајка тужене, била је сусвојина тужиоца и његовог брата, наслеђена од њихових родитеља. Почетком 2000. године тужилац је сазнао да његов брат има коцкарске дугове и да је кућу ставио под хипотеку, што му је изузетно тешко пало и изазвало је депресију од које је први пут лечен 2003. године. Тужена је новцем који је добила продајом имовине својих родитеља од тужиоцевог брата откупила његов сувласнички део непокретности у улици ... број ... и реновирала помоћне објекте у дворишту, оспособивши их за издавање. Уговор о поклону Ов број .../... од 18.01.2007. године којим је тужилац поклатио туженој своју половину куће број ... у ... улици у ... – једну зграду и шупу све на кп. ... КО ..., закључен је на иницијативу тужиоца у знак захвалности за напоре тужене да непокретност у ... број ... не буде продата. Тужилац је редовно узимао прописану терапију до 2012. године, када је почео да мења своје понашање, патио је од несанице, губио на тежини, почео да испољава прекомерну неверљивост и сумњичавост, одбијајући да се обрати лекару уз објашњење да је потпуно здрав и да се никад није осећао боље. Почео је да буде агресиван, како физички (једном приликом је оборио тужену на стаклени астал), тако и вербално (псовкама и оптуживањем тужене да га трује). Тужена, која није вербално угрожавала тужиоца нити га физички нападала, више пута му је предлагала да заједно оду код лекара, али је он то одбијао. Самоиницијативно је престао да користи терапију, а по кући је поставио прислушне уређаје како би проверавао шта тужена ради. Тужена и кћерка парничних странака, која је у то време била студент медицине, обратили су се неуропсихијатру, описале понашање тужиоца, указале на његово одбијање да узима лекове и комуницира са било којим лекаром, па им је он дана 20.04.2012. године преписао лек „Ксалол“, уз упутство да тужиоцу дају по једну таблету ујутру и увече. Тужилац, који је озвучио целу кућу, сазнао је за договоре између тужене и кћерке да му се првих дана, док не почне дејство, лек даје кришом, због чега је одбио да узима храну и пиће код куће, а један оброк је однео на токсиколошко испитивање које је показало да је у њему растворена једна

таблета „Ксалола“. Тужилац је отишао из куће на синовљев рођендан, ... 2012. године, а сви покушаји да се у кругу породице реши настала ситуација и инсистирање тужене да тужилац не напушта кућу су остали безуспешни. Неколико месеци након напуштања куће тужилац је свакодневно долазио када је тужена била на послу, и у присуству њене мајке и деце парничних странака износио ствари веће вредности из куће, претећи деци да ће им заклати мајку, а једном приликом је ставио нож под грло мајци тужене. Након што је напустио кућу тужилац је живео код неколико својих пријатеља наизменично, повремено се јављајући кући и тражећи од кћерке да му донесе новац, што је она чинила уз знање тужене и када он то није тражио, носећи му и храну коју је тужена припремила. Тужена је звала пријатеље тужиоца и молила да разговарају са њим како би да прихвати лечење, а последњи пут када му је нудила новац није желео да прими, уз образложење да има новац, јер и он зарађује. Тужилац ускоро стиче право на старосну пензију, од тужене није тражио издржавање, нити од своје деце.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се раскине уговор о поклону и за то дали разлоге које као правилне и потпуне прихвата и овај суд, због чега нису основани наводи у ревизији тужиоца о погрешној примени материјалног права.

Уговор о поклону није регулисан позитивним прописима, па се одредбе о опозиву тог уговора (раскиду) налазе у правним правилима имовинског права. По параграфу 567. Српског грађанског законика, који се у конкретном случају примењује на основу Закона о неважности правних прописа донетих пре 06. априла 1941. године и за време непријатељске окупације („Службени лист СРЈ“, број 86/46), дародавац може опозвати поклон ако након учињеног поклона тако осиромаша да не може живети, као и у случају када поклонопримац покаже велику неблагодарност према поклонодавцу наносећи штету његовом животу, телу, части и нарушавајући његову слободу и имање. Свака неблагодарност, морална грешка, поклонопримца према поклонодавцу не представља разлог за опозив (раскид) уговора о поклону, већ та неблагодарност треба да буде „велика“ или „груба“.

По оцени Врховног касационог суда нижестепени судови су правилно одбили тужбени захтев јер су у поступку утврдили да се тужена по закључењу уговора о поклону, није према поклонодавцу понашала на такав начин да би њено понашање у смислу наведеног параграфа било квалификовано као „велика“ или „груба“ неблагодарност. Такву правилну процену нижестепени судови су извршили упоређујући понашање тужене према одређеном стандарду и схватањима друштвене средине у којима се странке налазе, имајући у виду да се тужена понашала управо супротно, не повређујући на било који начин тужиочеву личност или имовину, пружала му помоћ и након његовог одласка из куће и задржала уобичајено понашање, трудећи се да одржи колико-толико коректне односе са тужиоцем.

Такође, правилно су нижестепени судови закључили да није испуњен ни други разлог за опозив уговора који је предмет спора-осиромашење, правилно оценивши да је тужиочева лошија материјална ситуација по напуштању заједнице са туженом резултат његовог избора и његове одлуке да живи на начин којим живи, па умањење средстава за живот није одраз објективних околности на које тужилац не може да утиче. Осим

тога, тужилац је у више наврата навео да остварује средства за живот јер се бави повременим и привременим пословима, због чега је одбио и помоћ тужене.

Нису основани наводи у ревизији тужиоца да је суд требало да примени одредбу члана 190. став 2. Породичног закона, обзиром да брак странака фактички не постоји од априла 2012. године.

Одредбом члана 190. став 2. Породичног закона, прописано је да се враћају поклони чија вредност је несразмерно велика у односу на вредност заједничке имовине супружника, а који су супружници учинили један другом у току трајања заједничког живота у браку.

У конкретом случају, тужбеним захтевом тражен је раскид уговора о поклону, због неблагодарности и осиромашења тужиоца, а не враћање поклона после развода брака који у конкретном случају није ни разведен.

Такође, нису основани ни наводи у ревизији да је уговор о поклону који је предмет спора ништав правни посао и да је последица ништавости враћање поклона и да, па без обзира што захтев за ништавост формално није истакнут, суд пази на ништавост по службеној дужности и кад нађе да се побуда поклонодавца није остварила, или је отпала, онда је основан тужбени захтев за опозив уговора о поклону.

Разлози за раскид (опозив) уговора о поклону садржини су у правном правилу-параграфу 567. Српског грађанског законика, који су нижестепени судови правилно применили. Тужбени захтев за утврђење ништавости уговора о поклону није постављен и, супротно наводима у ревизији, тужбени захтев за опозив уговора о поклону не може бити усвојен уколико је такав уговор ништав. Указивање у ревизији да суд по службеној дужности води рачуна о ништавости, што је прописано одредбом члана 109. Закона о облигационим односима није основано, обзиром да се сагласно ЗПП парнични поступак води по захтеву странке, а првостепени суд је дужан а поступа у границама тог захтева (члан 3. став 1.).

На основу напред наведеног, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Трошкови састава одговора на ревизију нису били нужни, због чега је суд одбио захтев тужене за накнаду ових трошкова.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић